

**Sesja: Bezpieczeństwo wód podziemnych.
Monitoring, zagrożenia, ochrona.
14.03.2025 r. Warszawa**

Rola państwowej służby geologicznej w planowaniu w gospodarowaniu wodami w Polsce

Autor prezentacji: Małgorzata Woźnicka

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Państwowa służba geologiczna

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Art. 369 ustawy Prawo wodne:

Państwowa służba geologiczna wykonuje zadania państwa ma potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego wykorzystania tych wód przez społeczeństwo i gospodarkę.

Art. 380 ustawy Prawo wodne:

Do zadań państwowej służby geologicznej należy:

(...)

9) wykonywanie badań hydrogeologicznych na potrzeby **planowania w gospodarowaniu wodami.**

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Gospodarowanie wodami

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Art. 9 ust. 1 ustawy Prawo wodne:

Gospodarowanie wodami prowadzi się z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

Art. 15 ustawy Prawo wodne:

W celu zapewnienia prawidłowego gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy **zarządzanie zasobami wodnymi wymaga:**

- 1) koordynowania działań określonych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej, na których terytoriach znajdują się pozostałe części obszarów dorzeczy, o których mowa w art. 13 ust. 1;
- 2) podejmowania działań na rzecz nawiązania współpracy z właściwymi władzami państw leżących poza granicami Unii Europejskiej, na których terytoriach znajdują się pozostałe części obszarów dorzeczy, o których mowa w art. 13 ust. 1.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Zarządzanie zasobami wodnymi

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Art. 10 ustawy Prawo wodne:

Zarządzanie zasobami wodnymi, w tym JCWPd, służy zaspokajaniu potrzeb ludności i gospodarki oraz ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:

- ✓ zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności,
- ✓ ochrony przed powodzią oraz suszą,
- ✓ ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją,
- ✓ utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i zależnych od wód,
- ✓ zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu,
- ✓ tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód,
- ✓ zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

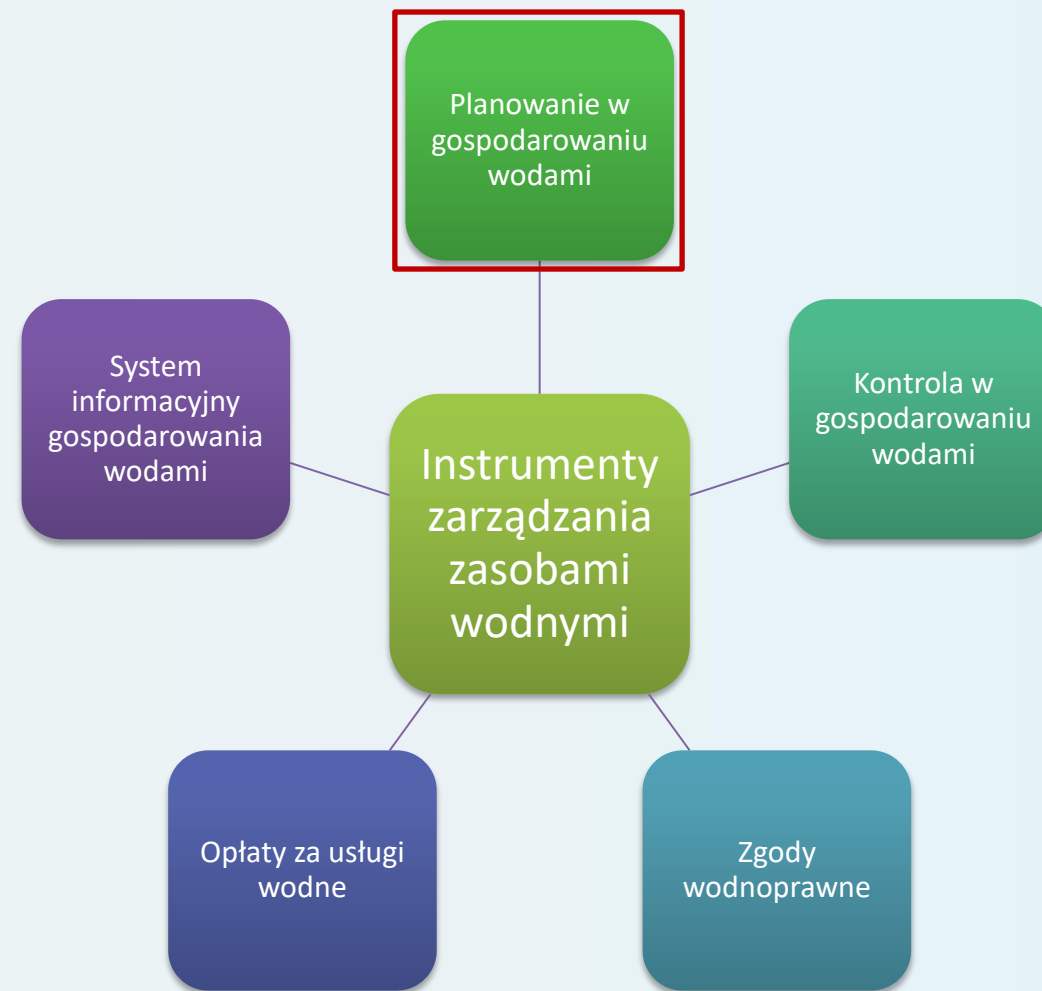
Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Art. 316 ustawy Prawo wodne:

Planowanie w gospodarowaniu wodami służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu:

- ✓ **osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód** oraz ekosystemów zależnych od wód, a także ochronę, poprawę i zapobieganie dalszemu pogarszaniu stanu ekosystemów wodnych, lądowych i terenów podmokłych;
- ✓ **poprawę stanu zasobów wodnych**;
- ✓ **promowanie zrównoważonego korzystania z wód** opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- ✓ **zmniejszanie ilości** wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody;
- ✓ **poprawę ochrony przeciwpowodziowej** oraz **przeciwdziałanie skutkom suszy**;
- ✓ **osiągnięcie celów środowiskowych**, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje następujące dokumenty planistyczne:

- ✓ plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- ✓ plany zarządzania ryzykiem powodziowym;
- ✓ plan przeciwdziałania skutkom suszy;
- ✓ plany utrzymania wód;
- ✓ wstępną ocenę ryzyka powodziowego;
- ✓ mapy zagrożenia powodziowego;
- ✓ mapy ryzyka powodziowego;
- ✓ wstępną ocenę stanu środowiska wód morskich;
- ✓ zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich;
- ✓ zestaw celów środowiskowych dla wód morskich;
- ✓ program monitoringu wód morskich;
- ✓ program ochrony wód morskich.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

W celu opracowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy sporządza się następujące dokumentacje planistyczne:

- ✓ wykazy jednolitych części wód;
- ✓ charakterystyki jednolitych części wód ze wskazaniem sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód oraz **jednolitych części wód zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych**;
- ✓ identyfikacje znaczących oddziaływań antropogenicznych oraz ocenę ich wpływu na stan wód powierzchniowych i wód podziemnych;
- ✓ identyfikację oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych;
- ✓ rejestr wykazów obszarów chronionych;
- ✓ analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód;
- ✓ programy monitoringu wód;
- ✓ wykazy wielkości emisji i stężeń:
  - a) substancji priorytetowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 114,
  - b) substancji innych niż wskazane w lit. a, powodujących zanieczyszczenie – dla których zostały określone środowiskowe normy jakości.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Art. 16:

Ilekcioć w ustawie jest mowa o:

19) **jednolitych częściach wód podziemnych** – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych (*definicja zgodna z RDW*)

Art. 24:

Dla potrzeb zarządzania wodami, w tym **planowania w gospodarowaniu wodami**, wody dzieli się na jednolite części wód, uwzględniając:

- 1) (...)
- 2) **jednolite części wód podziemnych**, z wyodrębnieniem wód podziemnych w obszarach bilansowych, będących jednostkami hydrogeologicznymi wytypowanymi w celu ustalenia zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych, wraz z oceną stopnia zagospodarowania tych wód, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnice*.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

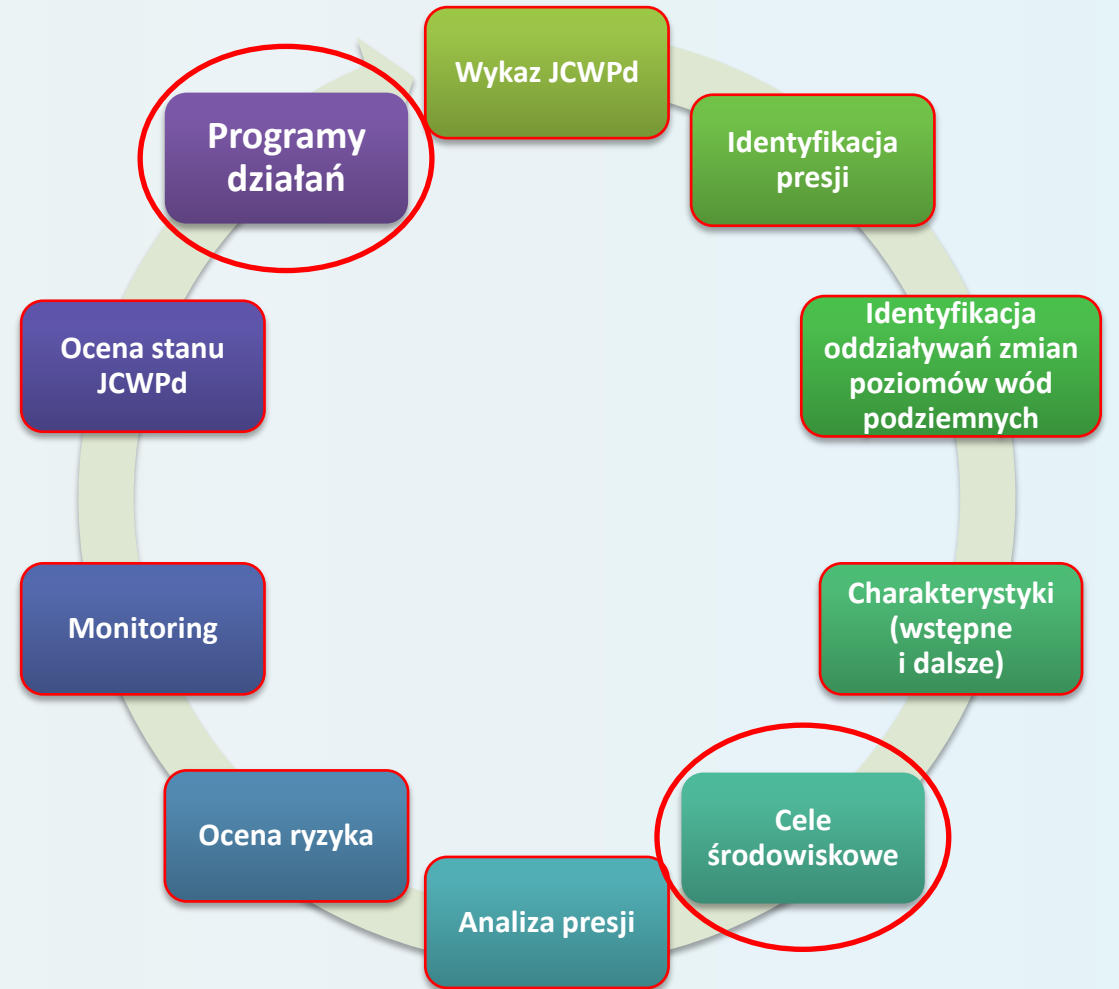

Jednolite Części Wód Podziemnych

Plany gospodarowania wodami (PGW)

Zadania PSG:

- ✓ Wykaz JCWPd (baza danych)
- ✓ Schematyzacja pionowa (podział na kompleksy wodonośne)
- ✓ Charakterystyki JCWPd (wstępne i poszerzone)
- ✓ Analiza presji i ocena ryzyka (wydzielenie JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych)
- ✓ Identyfikacja oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych
- ✓ Program monitoringu JCWPd
- ✓ Monitoring stanu ilościowego i chemicznego
- ✓ Ocena stanu JCWPd

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

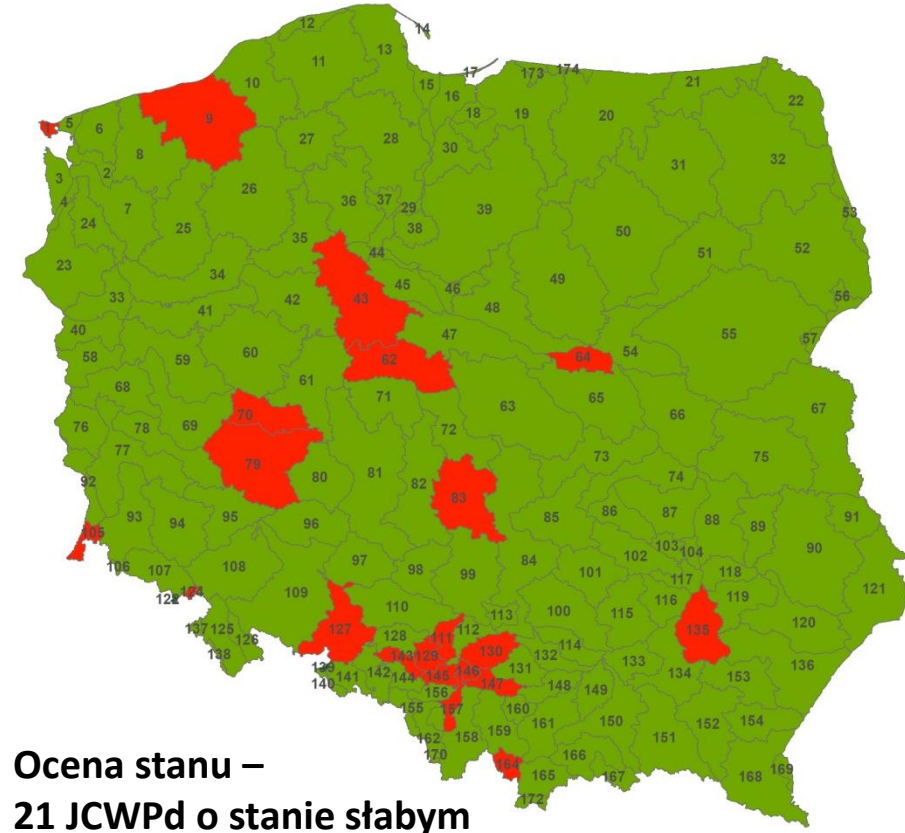
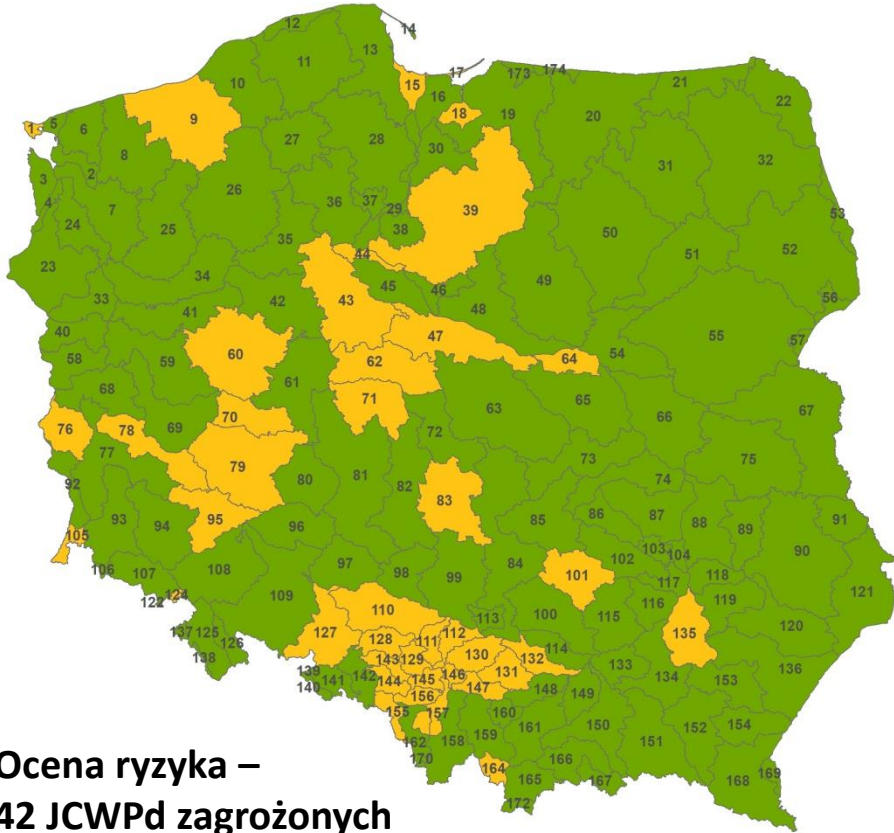
Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW)

Lata	Cykl planistyczny	Zakres działań	Obowiązujący podział JCWPd
2004-2009	1 cykl – PGW	opracowanie PGW	
2010-2015	2 cykl – aPGW	wdrożenie PGW, aktualizacja PGW	161
2016-2021	3 cykl – IIaPGW	wdrożenie aPGW, druga aktualizacja PGW	172
2022-2027	4 cykl – IIIaPGW	wdrożenie IIaPGW, trzecia aktualizacja PGW	174
2028-2033	5 cykl		

Jednolite Części Wód Podziemnych

Plany gospodarowania wodami (PGW)

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW)

- Charakterystyki
- Analiza presji i oddziaływań
- Ocena stanu
- Ocena ryzyka

121 JCWPd z zestawem działań

- Działania podstawowe ujęte w *Katalogu działań krajowych*
- Działania uzupełniające ujęte w *Zestawie działań*

53 JCWPd bez zestawu działań

- Działania podstawowe ujęte w *Katalogu działań krajowych*

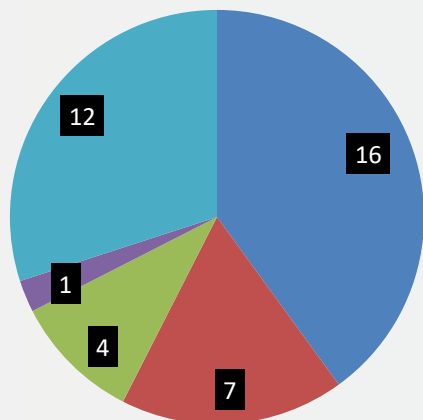
Utrzymanie/
Osiągnięcie celów środowiskowych

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

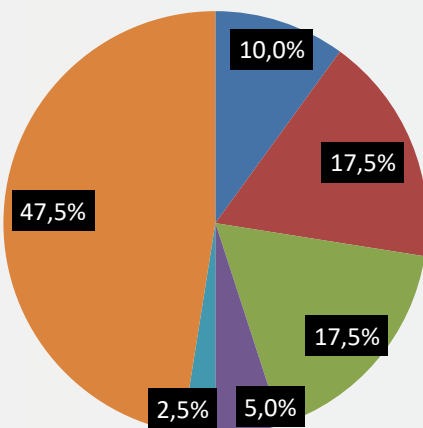

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW)

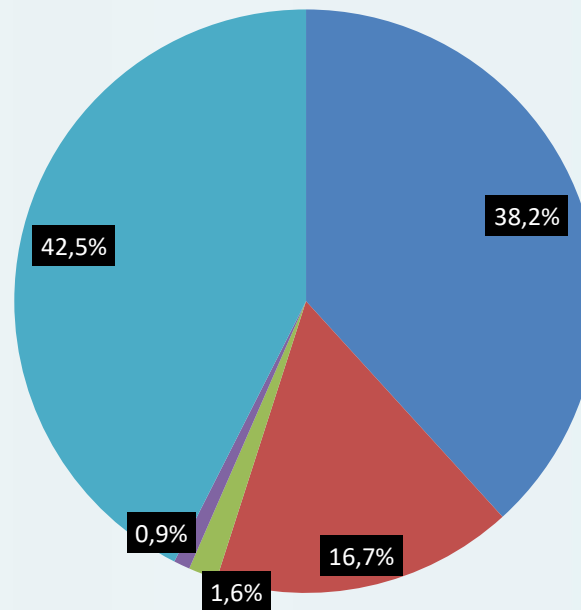
Kategorie działań

- gospodarka komunalna
- przemysł
- rolnictwo
- leśnictwo
- inne

Grupy działań

- organizacyjno-prawne
- monitoring środowiska
- administracyjne
- edukacyjne
- naukowo-badawcze
- pozostałe

Wpływ na rodzaj presji

- działania ukierunkowane na redukcję presji chemicznej i ilościowej
- działania ukierunkowane na redukcję presji ilościowej
- działania ukierunkowane na redukcję presji chemicznej A
- działania ukierunkowane na redukcję presji chemicznej B
- działania ukierunkowane na redukcję presji chemicznej

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW)

Jednostka odpowiedzialna za realizację – PSG (d. PSH):

- ✓ opracowanie programu monitorowania stanu wód podziemnych w rejonie prowadzonej działalności górniczej,
- ✓ prowadzenie monitoringu badawczego w trakcie likwidacji kopalni ZGH Bolesław oraz udostępniania do eksploatacji pola Laski,
- ✓ opracowanie ekspertyzy określającej źródła zanieczyszczenia wód podziemnych związkami chlorowcopochodnymi,
- ✓ prowadzenie monitoringu wód podziemnych w zakresie zanieczyszczeń związkami chlorowcopochodnymi w wodach podziemnych,
- ✓ prowadzenie monitoringu w rejonie likwidowanej kopalni odkrywkowej margla w Rejowcu (zawodnienie wyrobiska),
- ✓ prowadzenie monitoringu w strefie przygranicznej w obszarze zasilania ujęcia Wydrzany,
- ✓ reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP 222 – Dolina środkowej Wisły),
- ✓ rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych,
- ✓ weryfikacja zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych,
- ✓ weryfikacja zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych ustalonych na podstawie dokumentacji hydrogeologicznych wykonanych przed 2004 r.,
- ✓ wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Podstawa podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Plany mają wpływ także na inne sektory, w tym m.in. na: przemysł, gospodarkę komunalną, górnictwo, rolnictwo, leśnictwo, transport, rybołówstwo, turystykę.

Koncepcja zagospodarowania kraju

Strategia rozwoju województwa

Plany zagospodarowania przestrzennego województwa

Plany ogólne gminy

Zrównoważone gospodarowanie wodami

Zaspokojenie potrzeb wodnych wszystkich użytkowników

Poprawa stanu zasobów wodnych i możliwości korzystania z nich.

Ograniczenie zanieczyszczenia wód wywołanego działalnością człowieka.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

**Sesja: Bezpieczeństwo wód podziemnych.
Monitoring, zagrożenia, ochrona.
14.03.2025 r. Warszawa**

Dziękuję za uwagę.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

